

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v exekučnej veci oprávneného **Z., a.s.**, T., zastúpeného Mgr. J. G., advokátom v D., proti povinnému **M. N.**, bývajúcemu v P., zastúpeného JUDr. T. B., advokátom v P., o **vymoženie 170 811,40 Sk s prísl.**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica, pod sp. zn. 7 Er 203/2007, o dovolaní povinného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. decembra 2007 sp. zn. 4 CoE 111/2007,

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Považská Bystrica uznesením z 26. júla 2007 č.k. 7 Er 203/2007-36 vyhovel námietkam povinného proti exekúcii vedenej súdnym exekútorom JUDr. M. Š. pod sp. zn. Ex 102/2007. Poukázal na to, že na základe predloženej kúpnej zmluvy zo dňa 28.3.1995 uzatvorenej medzi oprávneným a povinným, predmetom ktorej bol predaj osobného motorového vozidla Škoda Favorit Solitaire, rok výroby 1994, za cenu 286 000,- Sk, s dohodnutou v zmluve podmienkou, že výška kúpnej ceny bude odpočítaná z výšky dlhu povinného voči oprávnenému uplatneného v trestnom konaní je zrejmé, že došlo k započítaniu vymáhaného dlhu povinného v plnej výške a v momente podania návrhu na vykonanie exekúcie oprávneným tento dlh neexistoval.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie oprávneného uznesením z 28. decembra 2007 č.k. 4 CoE 111/2007-52 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že námietky povinného proti exekúcii zamietol. V odôvodnení uviedol, že z predloženého exekučného titulu nesporne vyplýva, že povinný bol zaviazaný k zaplateniu sumy 170 811,40 Sk s príslušenstvom, z titulu

pracovnoprávnej zodpovednosti za schodok (manko) na zverených hodnotách podľa § 176 a nasl. Zákonníka práce platného do 31.3.2002 (zákon č. 65/1965 Zb.), ktorú spôsobil ako hmotne zodpovedný zamestnanec oprávneného v roku 1993/1994. Z uvedeného je zrejmé, že pohľadávka oprávneného vznikla z titulu pracovnoprávneho vzťahu a nárok oprávneného na náhradu škody vznikutej v rokoch 1993-1994 súd posudzoval podľa zákona č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov (Zákonník práce). V preskúmvanej veci povinný po doručení upovedomenia o začatí exekúcie podal námietky proti exekúcii, v ktorých uviedol, že voči oprávnenému žiadne záväzky nemá, nakoľko pohľadávka oprávneného zanikla započítaním. Poukázal na to, že ešte v priebehu trestného konania uzatvoril s oprávneným dňa 28.3.1995 kúpnu zmluvu, ktorou previedol na neho motorové vozidlo zn. Škoda Solitaire v hodnote 286 000,- Sk s tým, že kúpnu cenu mu oprávnený nezaplatil, ale táto bola započítaná na náhradu škody. Mal za to, že pohľadávka oprávneného na náhradu škody zanikla započítaním ku dňu 28.3.1995. Je nesporné, že k zániku práva obsiahnutého v exekučnom titule z hmotnoprávnych dôvodov môže dôjsť aj započítaním pohľadávky, pokiaľ to zákon pripúšťa. Zákonník práce č. 65/1965 Zb. v znení neskorších predpisov v ustanovení § 252 a nasl. taxatívne upravuje výpočet spôsobov zánikom práva a povinností z pracovnoprávnych vzťahov. Znamená to, že iným, než v Zákonníku práce uvedeným spôsobom, práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov nezanikajú, a to ani vtedy, keby zamestnanec a zamestnávateľ prejavili v tomto smere súhlasný prejav. Vzhľadom k tomu, že Zákonník práce iné než taxatívne vymedzené spôsoby zániku práv a povinností neupravoval, a nakoľko právnym dôsledkom započítania je zánik pohľadávky, predstavujú pohľadávky z pracovnoprávnych vzťahov také pohľadávky, ktoré nemožno započítať a nie je možné ani proti nim namietat' započítanie jednostranným úkonom.

Uznesenie odvolacieho súdu napadol povinný dovolaním. V opravnom prostriedku uviedol, že napadnuté uznesenie považuje za nesprávne, pretože trpí vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Odňatie možnosti konať pred súdom spočíva v tom, že odvolací súd bez pojednávania zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu a jeho námietky zamietol bez toho aby ho vypočul k veci. Iná vada konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. spočíva v tom, že oprávnený nemal aktívnu legitimáciu na podanie návrhu na exekúciu. V konaní pred Okresným súdom Považská Bystrica pod

sp. zn. 3 C 66/2005 na pojednávaní 10.1.2008 prostredníctvom právneho zástupcu výslovne uviedol, že na základe zmluvy z 30.11.2000 vložil do majetku P., a.s., P., všetok svoj nehnuteľný majetok, hnuťelný majetok a pohľadávky. Z uvedeného je zrejmé, že P., a.s., nemá aktívnu legitimáciu vymáhať pohľadávku voči nemu z rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 6 C 1151/1997. Rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva aj na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Takýto výklad a aplikácia ustanovení Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. v §§ 252 a nasl. tak, ako ich učinil odvolací súd, sú už dávno prekonané. Je nepochybné, že citovaný Zákonník práce vznikol v období, keď prvoradá bola ochrana majetku v socialistickom vlastníctve a bolo nemysliteľné, aby v otázke náhrady škody na tomto majetku mala prednosť dohoda zamestnanca a zamestnávateľa pred zákonom. Vývoj spoločenských a ekonomických vzťahov spoločnosti po roku 1989 mal na následok, že niektoré ustanovenia Zákonníka práce sa stali výslovne nepoužiteľné. Aj preto Zákonník práce č. 311/2001 Z.z. napr. v § 191 určuje, že sa zamestnávateľ a zamestnanec môžu dohodnúť na spôsobe náhrady škody. Keďže v danom prípade došlo medzi ním a oprávneným k uzavretiu kúpnej zmluvy po roku 1989 (v roku 1995), kedy sa skutočne začína presadzovať zmluvná voľnosť, dôvodne sa domnieva, že nemožno striktno poprieť možnosť uzatvoriť dohodu o náhrade škody medzi súkromnou spoločnosťou a zamestnancom. Navrhol, aby Najvyšší súd uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

Oprávnený vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu povinného navrhol dovolanie povinného zamietnuť a povinného zaviazať na náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p., môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní

uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na povinného tvrdený dôvod prípustnosti dovolania, sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameral na otázku opodstatnenosti tvrdenia povinného, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Povinný v dovolaní namietal, že odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie o vyhovení námietkam iba na základe skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom a nevypočul ho k veci, bez toho aby nariadil pojednávanie, čím odňal mu možnosť konať pred súdom.

Takýmto postupom odvolací súd porušil zásadu dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania.

Podľa ustanovenia § 214 ods. 2 písm. c/ O.s.p. účinného do 15.10.2008 pojednávanie netreba nariad'ovať ak odvolanie smeruje proti uzneseniu.

Z obsahu spisu je zrejmé, že uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo námietkam vyhovené napadol oprávnený. Z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade zákon upúšťa od nariadenia pojednávania pokiaľ odvolanie smeruje proti uzneseniu. V otázke zásady dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania ako to predstrel povinný v dovolaní je potrebné uviesť, že novela O.s.p. vykonaná zákonom č. 341/2005 Z.z. zvýraznila a ešte viac posilnila reformačné rozhodovanie odvolacieho súdu, najmä v právnych ale i v skutkových otázkach, a to až do takej miery, že v našom občianskom súdnom konaní už nemožno hovoriť, že je založené na princípe jeho dvojinstančnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k právnomu záveru, že povinnému nebola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Nedošlo k znemožneniu realizácie jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní, za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia nie je možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k závadnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa povinnému znemožnila realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Dovolateľ namietal inú vadu konania spočívajúci v tom, že oprávnený nemal aktívnu legitimáciu na podanie návrhu na exekúciu. Vychádzal z prehlásenia právneho zástupcu oprávneného v konaní pred Okresným súdom v Považskej Bystrici pod sp. zn.

3 C 66/2005 na pojednávanie 10.1.2008, ktorý výslovne uviedol, že na základe zmluvy z 30.11.2000 vložil do majetku P., a.s., P., všetok svoj nehnuteľný majetok, hnutel'ný majetok a pohľadávky. Ako je zrejmé, povinný v základnom konaní pred okresným súdom pod sp. zn. 6 C 1151/97 a v odvolacom konaní pod sp. zn. 17 Co 205/2006 nespochybňoval aktívnu legitímáciu žalobcu, túto nespochybňoval ani v predmetnom exekučnom konaní pred súdmi nižších stupňov. Námietka aktívnej legitímácie zaznela až v dovolacom konaní, ktorá je však hypotetická a ničím nepodložená. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že dovolanie nie je ďalším odvolaním ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) väd. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Teda ani vada tejto povahy v dovolacom konaní nebola preukázaná.

Dovolateľ namieta, že zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Dovolací súd sa s právnym názorom vysloveným odvolacím súdom stotožňuje a k už vysloveným argumentom ešte dodáva.

Započítanie je zánik vzájomne sa kryjúcich pohľadávok patriacich veriteľovi a dlžníkovi, ktorých plnenie je rovnakého druhu. Zánik práva započítaním nastane okamihom, kedy sa pohľadávky spôsobilé na započítanie stretli. Námietku započítania vzájomnej pohľadávky možno uplatniť aj v konaní o výkon rozhodnutia podľa § 251 a nasl. O.s.p., ako aj v exekučnom konaní podľa zákona č. 235/1995 Z.z. v znení zmien a doplnkov, resp. návrhom na zastavenie výkonu rozhodnutia (exekúcie). Za moment stretnutia pohľadávok spôsobilých na započítanie v exekučnom konaní a tým aj zániku práva tvoriaceho predmet

exekúcie treba považovať, keď došlo k jednostrannému úkonu zo strany povinného tým, že doručil oprávnenému oznámenie o započítaní pohľadávky.

Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov zanikajú uspokojením nároku (§ 252 až 257 Zákonníka práce), uplynutím doby, na ktorú boli obmedzené (§ 258 Zákonníka práce), dohodou o sporných nárokoch (§ 259 Zákonníka práce), smrťou zamestnanca (§ 260 Zákonníka práce), prípadne neuplatnením práva v stanovenej lehote – preklúziou. Výpočet spôsobov zániku práv a povinnosti je v Zákonníku práce uvedený taxatívne. Znamená to, že iným, v Zákonníku práce neuvedeným spôsobom, práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov nezanikajú, a to ani vtedy, keby zamestnanec a zamestnávateľ prejavili v tomto smere súhlasnú vôľu. Pretože zákonník práce iné než uvedené spôsoby zániku práv a povinnosti nepozná, a pretože právnym dôsledkom započítania je zánik pohľadávky, predstavujú pohľadávky z pracovnoprávnych vzťahov také pohľadávky, ktoré nemožno započítať a ani proti nim nie je možné započítanie jednostranným úkonom namietat’.

V posudzovanom prípade uplatnil povinný proti pohľadávke oprávneného, ktorá má nepochybne pracovnoprávnu povahu, keďže ide o schodok (manko) na zverených hodnotách, k započítaniu svoj nárok vyplývajúci z kúpnej zmluvy. Je pritom nerozhodné a právne irelevantné, či sa jedná o nárok povinného na započítanie z pracovnoprávneho alebo občianskoprávneho vzťahu vzhľadom k tomu, že nárok oprávneného z pracovnoprávnych vzťahov nemôže započítaním zaniknúť. Aj keď by povinnému vznikol proti oprávnenému ním tvrdený nárok, nemôže byť jeho „započítanie“ dôvodom pre zánik pohľadávky oprávneného, vymáhanej v tomto konaní, keďže takýto zákonný postup nie je možný.

Záverom je potrebné poznamenať, že u oprávneného došlo k zmene obchodného mena a sídla spoločnosti z P., a.s., T., na Z., a.s., T., pričom IČO a číslo účtu zostali nezmenené. Ako vyplýva z potvrdenia Okresného súdu Trenčín z 22.10.2007 zápis bol vykonaný dňa 23.10.2007.

Z uvedeného dôvodu je v záhlaví predmetného rozhodnutia uvedený oprávnený Z., a.s., so sídlom T..

Odvolací súd preto vec správne právne posúdil vo všetkých aspektoch a jeho rozhodnutiu nemožno vytknúť pochybenie, takže dovolací súd dovolanie povinného zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2009

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: